

๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติในการรับชำระเงินของส่วนราชการด้วยบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรเดบิต/เครดิต)

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดกระทรวง อธิบดี เลขาธิการ ผู้อำนวยการ ผู้บัญชาการ อธิการบดี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติในการรับชำระเงินของส่วนราชการด้วยบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรเดบิต/เครดิต)

๒. ข้อกำหนดคุณสมบัติของธนาคารพาณิชย์ผู้ให้บริการรับชำระเงินด้วยบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรเดบิต/เครดิต) แก่ส่วนราชการ

ด้วยในปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐเป็นหน่วยงานที่มีมูลค่าการรับและการจ่ายเงินในระดับสูงสุดของประเทศ การปรับเปลี่ยนวิธีการรับเงินจากเงินสดและเช็คโดยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น จะเป็นการเพิ่มความสะดวกและความปลอดภัยให้แก่ประชาชนและภาคเอกชนในการจ่ายเงินให้กับหน่วยงานภาครัฐ และจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการเงินของภาครัฐให้มีความรวดเร็ว และลดภาระในการจัดการเงินสดและเช็ค ตลอดจนลดช่องทางการทุจริต นอกจากนี้ ยังเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการชำระเงินโดยรวมของประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับแผนส่งเสริมและพัฒนาบริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารแห่งประเทศไทย ที่สนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐมีการรับและจ่ายเงินทางระบบอิเล็กทรอนิกส์

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า เนื่องจากตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๗๓ กำหนดว่า “การรับเงินให้รับเป็นเงินสด เว้นแต่การรับเป็นเช็ค ดราฟ หรือตราสารอย่างอื่น หรือโดยวิธีอื่นใดให้ปฏิบัติตามที่กระทรวงการคลังกำหนด” ดังนั้น เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางการรับเงินของส่วนราชการให้สามารถบริการประชาชนได้ด้วยความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามนัย ข้อ ๗ ของระเบียบดังกล่าวข้างต้น จึงกำหนดให้ส่วนราชการรับเงินด้วยบัตรเดบิต หรือบัตรเครดิตทุกประเภทของทุกธนาคารพาณิชย์ได้ โดยให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติในการรับชำระเงินของส่วนราชการด้วยบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรเดบิต/เครดิต) ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และให้พิจารณาใช้บริการธนาคารพาณิชย์ที่มีคุณสมบัติตามข้อกำหนดคุณสมบัติของธนาคารพาณิชย์ผู้ให้บริการรับชำระเงินด้วยบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรเดบิต/เครดิต) แก่ส่วนราชการ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ ให้เหมาะสมกับภารกิจและเกิดประโยชน์แก่ส่วนราชการต่อไป

สำหรับ...

สำหรับค่าธรรมเนียมการให้บริการของธนาคารให้เป็นค่าใช้จ่ายของส่วนราชการและเบิกจ่ายจากเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีของส่วนราชการได้ ทั้งนี้ ให้ส่วนราชการที่ได้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์นี้แจ้งกรมบัญชีกลางทราบเพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินผลเกี่ยวกับระบบการรับชำระเงินด้วยบัตรอิเล็กทรอนิกส์ด้วยว่าได้ใช้บริการของธนาคารใด และผลการใช้บริการเป็นประการใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพงษ์ภาณุ เศวตรุนทร์)

รองปลัดกระทรวงการคลัง

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านรายจ่ายและหนี้สิน

ปฏิบัติราชการแทน ปลัดกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง

สำนักกฎหมาย

โทร ๐ ๒๑๒๗ ๗๒๕๖

โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๒๕๐

หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติในการรับชำระเงินของส่วนราชการด้วยบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรเดบิต/เครดิต)

๑. ให้ส่วนราชการเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารประเภทกระแสรายวัน ๑ บัญชี กับธนาคารพาณิชย์ ผู้ให้บริการ (ธนาคาร) เพื่อใช้รับเงินที่รับชำระด้วยบัตรอิเล็กทรอนิกส์

๒. เมื่อผู้ชำระเงินแจ้งความประสงค์จะชำระเงินด้วยบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ให้ส่วนราชการ รับชำระเงินด้วยบัตรอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว โดยทำการรายการผ่านเครื่องรับบัตร Electronic Data Capture (EDC) ที่ธนาคารติดตั้งให้ ตามขั้นตอนในคู่มือการใช้เครื่อง EDC ของธนาคาร

๓. เมื่อเครื่อง EDC ของธนาคาร ทำการตรวจสอบสถานะบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ชำระเงิน จะแสดงผลเป็น ๒ กรณี ดังนี้

๓.๑ กรณีสถานะบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ถูกต้องหรือยอดเงินในบัญชีของผู้ชำระเงิน ไม่พอจ่าย ระบบจะปฏิเสธการทำรายการทันที กรณีนี้ให้ส่วนราชการคืนบัตรอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวให้แก่ผู้ชำระเงิน และเรียกชำระเงินด้วยวิธีอื่นตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนดต่อไป

๓.๒ กรณีสถานะบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ถูกต้องและยอดเงินในบัญชีของผู้ชำระเงินมีเพียงพอจ่าย ระบบจะทำการหักบัญชีของผู้ชำระเงิน และพิมพ์หลักฐานการชำระเงิน (Payment Slip) ที่แสดงรายละเอียด และยืนยันการชำระเงิน จำนวน ๒ ฉบับ คือ หลักฐานการชำระเงินที่ส่วนราชการให้ผู้ชำระเงินลงลายมือชื่อ (Merchant Copy) ๑ ฉบับ และหลักฐานการชำระเงินที่ผู้ชำระเงินเก็บไว้เป็นหลักฐานโดยไม่ต้องลงลายมือชื่อ (Customer Copy) ๑ ฉบับ

๔. กรณีที่บัตรอิเล็กทรอนิกส์ผ่านการหักบัญชีของผู้ชำระเงินตามข้อ ๓.๒ แล้ว ให้ส่วนราชการ ออกใบเสร็จรับเงินและมอบใบเสร็จรับเงินพร้อมหลักฐานการชำระเงิน (Customer Copy) ให้แก่ผู้ชำระเงินเก็บไว้ เป็นหลักฐานจำนวน ๑ ชุด และส่วนราชการเก็บสำเนาใบเสร็จรับเงินพร้อมหลักฐานการชำระเงิน (Merchant Copy) จำนวน ๑ ชุด ไว้เป็นหลักฐานเพื่อการตรวจสอบความถูกต้องของการรับเงินต่อไป

๕. หากรายการรับชำระเงินผ่านเครื่อง EDC เรียบร้อยแล้ว แต่ได้รับแจ้งจากผู้ชำระเงิน หรือส่วนราชการพบว่า การชำระเงินมีข้อผิดพลาด เช่น จำนวนเงิน หรือรายการที่รับชำระไม่ถูกต้อง ก่อนที่จะมีการทำการรายการสรุปยอดรับชำระเงิน (Settlement) ทุกสิ้นวัน ตามข้อ ๖ ให้ส่วนราชการยกเลิก รายการรับชำระ (Void Payment) จากเครื่อง EDC โดยดำเนินการตามขั้นตอนในคู่มือการใช้เครื่อง EDC ของธนาคาร และให้ส่วนราชการทำการรายการรับชำระเงินใหม่ตามขั้นตอนในข้อ ๓.๒ และข้อ ๔ (กรณีได้รับแจ้ง หรือพบหลังการทำการรายการสรุปยอดรับชำระเงิน (Settlement) ให้ดำเนินการตามข้อ ๙ ต่อไป)

หากส่วนราชการได้ออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้ชำระเงินไปแล้วก่อนมีการยกเลิกรายการรับชำระ (Void Payment) ให้ส่วนราชการเรียกใบเสร็จรับเงินคืนจากผู้ชำระเงินและขีดฆ่าเลิกใช้ใบเสร็จรับเงินนั้น ทั้งฉบับแล้วออกใบเสร็จรับเงินฉบับใหม่ให้แก่ผู้ชำระเงิน โดยให้นำใบเสร็จรับเงินที่ขีดฆ่าเลิกใช้นั้นติดไว้กับ สำเนาใบเสร็จรับเงิน

๖. ทุกสิ้นวัน ให้ส่วนราชการสรุปยอดรายการรับชำระเงินผ่านเครื่อง EDC ในแต่ละวัน (Settlement) เพื่อประมวลผลการรับชำระเงินระหว่างวัน แล้วส่งพิมพ์ใบสรุปยอดรับชำระเงิน (Settlement Report Slip) จากเครื่อง EDC เพื่อนำมาตรวจสอบกับหลักฐานการชำระเงิน (Merchant Copy) และสำเนา ใบเสร็จรับเงินตามข้อ ๔ ให้ถูกต้องตรงกัน

๗. เมื่อส่วนราชการทำการสรุปยอดรายการรับเงินที่รับชำระในแต่ละวัน (Settlement) แล้ว ธนาคารจะทำการโอนยอดเงินเต็มจำนวนตามใบสรุปยอดรับชำระเงิน (Settlement Report Slip) ไปเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารที่ได้เปิดไว้ตามข้อ ๑ ภายในวันเดียวกัน

๘. ให้ส่วนราชการตรวจสอบยอดเงินในบัญชีเงินฝากธนาคารตามข้อ ๗ กับรายงานการรับชำระเงินผ่านระบบงานของธนาคารตามคู่มือการใช้เครื่อง EDC ของธนาคาร เมื่อถูกต้องตรงกันแล้วให้นำเงินส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินหรือฝากคลัง แล้วแต่กรณี ในวันทำการถัดไป

๙. กรณีได้รับแจ้งจากผู้ชำระเงินหรือส่วนราชการพบว่า การชำระเงินมีข้อผิดพลาด เช่น จำนวนเงิน หรือรายการที่รับชำระไม่ถูกต้อง หลังจากที่มีการทำรายการสรุปยอดรับชำระเงิน (Settlement) ทุกสิ้นวัน ตามข้อ ๖ แล้ว ให้ส่วนราชการแจ้งขอปรับปรุงรายการ EDC ตามขั้นตอนในคู่มือการใช้เครื่อง EDC ของธนาคาร โดยให้ดำเนินการดังนี้

๙.๑ กรอกข้อมูลการขอปรับปรุงรายการ EDC ตามแบบฟอร์มที่ธนาคารกำหนด และแจ้งไปยังธนาคารเพื่อขอปรับปรุงรายการรับชำระเงินที่ผิดพลาด

๙.๒ เมื่อได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากธนาคารว่าได้ดำเนินการปรับปรุงรายการรับชำระเงินให้ถูกต้องแล้ว ให้ส่วนราชการเรียกใบเสร็จรับเงินคืนจากผู้ชำระเงินและขีดฆ่าเลิกใช้ใบเสร็จรับเงินที่ออกไปแล้วทั้งฉบับแล้วออกใบเสร็จรับเงินฉบับใหม่ให้แก่ผู้ชำระเงิน โดยให้นำใบเสร็จรับเงินที่ขีดฆ่าเลิกใช้นั้นติดไว้กับสำเนาใบเสร็จรับเงิน

๑๐. การบันทึกบัญชี และขั้นตอนการปฏิบัติงานในระบบ GFMS สำหรับการรับเงินด้วยบัตรอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวข้างต้น ให้เป็นไปตามที่กรมบัญชีกลางกำหนด

๑๑. วิธีปฏิบัติอื่นซึ่งมิได้กำหนดไว้ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑

สำหรับค่าธรรมเนียมการให้บริการของธนาคาร ให้ส่วนราชการเบิกจ่ายจากเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีของส่วนราชการ โดยให้ส่วนราชการที่ได้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์นี้แจ้งกรมบัญชีกลางทราบด้วยว่าได้ใช้บริการของธนาคารใด และผลการใช้บริการเป็นประการใด เพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินผลเกี่ยวกับระบบการรับชำระเงินด้วยบัตรอิเล็กทรอนิกส์ต่อไป

**ข้อกำหนดคุณสมบัติของธนาคารพาณิชย์ผู้ให้บริการรับชำระเงินด้วยบัตรอิเล็กทรอนิกส์
(บัตรเดบิต/เครดิต) แก่ส่วนราชการ**

๑. เป็นผู้ประกอบธุรกิจรับฝากเงินหรือรับเงินจากประชาชนที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม หรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ และใช้ประโยชน์จากเงินนั้นโดยวิธีหนึ่งวิธีใด เช่น ให้สินเชื่อ ซื้อขายตัวแลกเปลี่ยน หรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใด ซื้อขายเงินปรริวรรตต่างประเทศ
๒. สามารถติดตั้งเครื่องรับบัตร Electronic Data Capture (EDC) เพื่อให้บริการรับชำระเงินด้วยบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรเดบิต/เครดิต) แก่ส่วนราชการได้ พร้อมทั้งจัดทำคู่มือการใช้เครื่อง EDC และการใช้ระบบงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของธนาคาร เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้แก่ส่วนราชการที่ใช้บริการด้วย
๓. สามารถทำการโอนยอดเงินเต็มจำนวนที่ส่วนราชการรับชำระทุกรายการเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารกระแสรายวันของส่วนราชการที่เปิดไว้กับธนาคารภายในวันที่เกิดรายการ รวมทั้งปรับปรุงแก้ไขรายการที่ผิดพลาดให้ถูกต้องได้ด้วย
๔. ธนาคารต้องสามารถดำเนินการตามขั้นตอนในหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติในการรับชำระเงินของส่วนราชการด้วยบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรเดบิต/เครดิต) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับธนาคารได้ด้วย